

ONTWERPBESCHIKKING

Wet natuurbescherming – Natura 2000-gebieden

Aanvrager	Natuurvereniging IJsseldelta
Aangevraagde activiteiten :	WNB wijzigingsverzoek van Natuurvereniging IJsseldelta van vergunning gemeente Kampen (fietspad Zwartemeersdijk; rietopslag Stikkenpolderweg)
Datum ontvangst aanvraag :	05.11.2022
Locatie :	Stikkenpolderweg, Kampen
Datum beschikking :	14.03.2023
Kenmerk :	D2022-11-006059
Zaaknummer :	2022-014694

Datum verzending

14.03.2023

Deze ontwerpbeschikking is als volgt opgebouwd:

A.	ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING – NATURA 2000-GEBIEDEN	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Ontwerpbesluit	3
A.3	Reageren op het ontwerpbesluit?	5
B.	OVERWEGINGEN BIJ HET ONWERPBESLUIT	6
B.1	Herzieningsverzoek van vergunning fietspad Zwarte Meer	6
	B.1.1 Beschrijving van de inhoudelijke gronden van uw herzieningsverzoek	6
	B.1.2 Onderliggende documenten	9
B.2	Bevoegdheid	9
	B.2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	9
B.3	Procedure	9
	B.3.1 Overeenstemming andere provincie	10
B.4	Toetsingskader Natura 2000-gebieden	10
	B.4.1 Wettelijke regels	10
	B.4.2 Provinciaal beleid	10
B.5	Inhoudelijke beoordeling herzieningsverzoek	10
	B.5.1 Eindconclusie toetsing	19
B.6	Adviezen	19
C.	CONCLUSIE	19
BIJLAGE 1	Technische tekening	

A. ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING – NATURA 2000-GBIEDEN

A.1 Aanvraag

U heeft, namens Natuurvereniging IJsseldelta, een aanvraag voor een herziening van een door provincie Overijssel verleende vergunning op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel Natura 2000-gebieden (verder Wnb – Natura 2000-gebieden) ingediend. Deze hebben wij op 5 november 2022 ontvangen.

Uw aanvraag betreft een verzoek tot herziening van de onherroepelijke natuurvergunning die wij op 13 juli 2021 hebben verleend aan gemeente Kampen voor de aanleg en gebruik van een fietspad langs de Zwartemeerdijk, tussen de N50 en de rietopslag aan de Stikkenpolderweg, op het Kampereiland in Kampen¹. In deze brief geven wij onze voorgenomen beslissing op uw verzoek weer.

A.2 Ontwerpbesluit

Wij hebben het voornemen om uw verzoek tot herziening van de onherroepelijke vergunning aan gemeente Kampen voor het fietspad langs het Zwarte Meer deels toe te wijzen en deels af te wijzen.

Wij gaan akkoord met uw argument voor herziening dat ziet op de uitvoeringsperiode voor de aanleg van het fietspad (**argument 10**). De vergunde periode voor de aanlegwerkzaamheden in voorschrift 5 van ons besluit² wordt als volgt gewijzigd:

5. De uitvoering van de aanlegwerkzaamheden van het fietspad worden, zoals aangevraagd, uitgevoerd in de periode vanaf 1 september tot en met 28 februari, buiten de kwetsbare broedperiode van broedvogels in het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Er wordt uitsluitend gewerkt van zonopkomst tot zonsondergang en er wordt geen gebruik gemaakt van kunstmatige verlichting.

Wij gaan niet akkoord met uw overige argumenten. Deze overige argumenten leiden niet tot de noodzaak van herziening van de onherroepelijke vergunning voor dit project, omdat:

- in onze onherroepelijke vergunning voor het fietspad langs het Zwarte Meer is beoordeeld dat het gebruik van dit fietspad de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' niet frustrereert. Uw argument dat door de aanleg van het fietspad de positieve ontwikkelingen van de herstelmaatregelen teniet worden gedaan, is niet aan de orde. Wij hebben in ons onherroepelijke besluit geconcludeerd dat, ondanks het gebruik van het fietspad, de instandhoudingsdoelen, inclusief uitbreidingsdoelen voor de verschillende kwalificerende soorten, voor dit Natura 2000-gebied nog steeds kunnen worden behaald. (**argument 1**).
- wij bij een vergunningaanvraag de aangevraagde situatie beoordelen. Uw argument dat er onjuistheden zitten in de aangevraagde uitgangssituatie van de dijkhoogte en de hoogte van het fietspad wordt niet door ons beoordeeld, omdat wij de aanvraag beoordelen, en er vanuit gaan dat het fietspad ook wordt aangelegd, zoals aangevraagd. Indien de gemeente Kampen wil afwijken van hetgeen is aangevraagd, is een wijzigingsverzoek van de vergunning noodzakelijk. Op basis van de huidige gegevens kan aan deze uitgangssituatie worden voldaan en heeft de gemeente ook aangegeven hieraan te voldoen (**argument 3**).
- vogelsoorten, die niet zijn aangewezen voor dit Natura 2000-gebied, en waarvoor geen instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd, niet hoeven te worden meegenomen in de beoordeling voor het verlenen van een vergunning voor de Wet natuurbescherming. Uw argument dat het Zwarte Meer en omgeving ook van groot belang is voor veel andere vogelsoorten (zoals bijvoorbeeld voor de zeearend en weidevogels) en dat dit ook bij de besluitvorming van onze onherroepelijke vergunning had moeten worden betrokken, is dus niet juist, omdat het geen voor dit Natura 2000-gebied kwalificerende soorten betreft. (**argument 2, 5, 6**).

¹ Registratiekenmerk: 2021-0125461

² Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

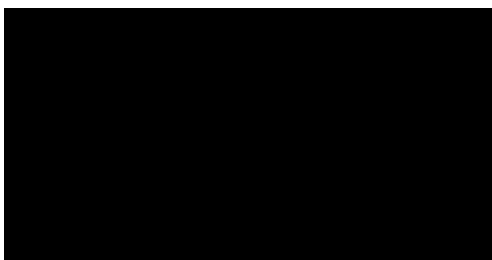
- er in de aanvraag en verleende vergunning wel getoetst is op mogelijke effecten door verstoring van het fietspad op de dijk. Uw argument dat dit niet zou zijn meegenomen in onze beoordeling klopt derhalve niet (**argument 4**).
- bij vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, in dit geval het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Uw argumenten ten aanzien van o.a. de kosten van aanleg, de beperkte natuurbeleving en de beperkte aansluiting met andere fietspaden in omgeving zijn geen toetsingsonderdeel voor onze overwegingen om al dan niet een natuurvergunning te kunnen verlenen (**argument 7, 8 en 9**).
- op basis van de aanvraag en daarin gevoegde AERIUS-berekening volgt dat er ten aanzien van de stikstofdepositie bij de aanleg van dit fietspad geen sprake is van vergunningplicht, omdat er sprake is van een stikstofdepositie < 0,00 mol/ha/jaar. Uw argument dat bij de aanlegfase voor dit project sprake was van een stikstoftoename, en daarom gebruik is gemaakt van de wettelijke bouwvrijstelling, klopt daarom niet (**argument 11**).
- de bezwaren van pachters en Natuurmonumenten tegen de aanleg van dit fietspad geen onderdeel zijn van onze overwegingen bij verlenen van een vergunning Wet natuurbescherming. Uw argument dat er geen goede afstemming met pachters en Natuurmonumenten is geweest, is iets wat tussen de gemeente Kampen, als eigenaar van de betreffende gronden, en de pachters moet worden geregeld. De provincie speelt hierin geen rol (**argument 12**).
- wij voldoen aan de wettelijke vereisten voor openbare bekendmaking van besluiten door publicatie op onze website en op de website van overheid.nl. Uw argument dat u en andere belanghebbenden onvoldoende zijn geïnformeerd over dit besluit delen wij dan ook niet (**argument 13**).

Onder B 'Overwegingen bij het ontwerpbesluit' gaan wij inhoudelijk nader in op uw argumenten en onze beoordeling hiervan.

Een afschrift van dit ontwerpbesluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van Kampen, t.a.v. de heer [REDACTED];
- Ecogroen, t.a.v. de heer [REDACTED];
- Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland, t.a.v. de heer [REDACTED];
- De heer/mevrouw [REDACTED] (contactpersoon namens pachters en belanghebbenden);

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Lars Wuijster,
Teamleider vergunningverlening

A.3 Reageren op het ontwerpbesluit?

Op dit besluit is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing

Ons college heeft deze procedure van toepassing verklaard op besluiten op basis van de Wet natuurbescherming- onderdeel gebiedsbescherming. Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit wordt voorbereid, voordat GS een definitief besluit nemen. Het ontwerpbesluit ligt gedurende 6 weken ter inzage en gedurende die termijn kan iedereen zienswijzen naar voren brengen.

Wilt u reageren op het ontwerpbesluit?

Bent u het niet eens met ons voorgenomen besluit? Dan kunt u een zienswijze indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Uw zienswijze is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

- U zegt op welk voorgenomen besluit uw zienswijze betrekking heeft.
- U vermeldt in uw zienswijze welke opmerkingen u heeft bij het ontwerpbesluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw zienswijze.
- U verstuurt de zienswijze op tijd. Op ons voorgenomen besluit staat in welke periode het ter inzage is gelegd. U stuurt ons binnen deze periode uw zienswijze.

Uw zienswijze kunt u schriftelijk verzenden.

U stuurt de zienswijze naar: Provincie Overijssel, team vergunningen, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

Onder ons definitieve besluit leest u meer over het instellen van beroep.

B. OVERWEGINGEN BIJ HET ONWERPBESLUIT

B.1 Herzieningsverzoek van vergunning fietspad Zwarte Meer

B.1.1 Beschrijving van de inhoudelijke gronden van uw hierzieningsverzoek

In uw verzoek tot herziening van de vergunning voor de aanleg en het gebruik van het fietspad langs het Zwarte Meer geeft u inhoudelijke punten waarom u van mening bent dat dit besluit moet worden herzien. Hieronder zijn (door ons samengevat) de door u aangedragen gronden puntsgewijs weergegeven.

1. Uitgevoerde Herstelmaatregelen rietlanden zuidelijke oevers Zwarte Meer

Een aantal jaren geleden hebben, in opdracht van Natuurmonumenten, uitgebreide herstelmaatregelen plaatsgevonden aan de rietlanden langs het Zwarte Meer. De rietlanden werden afgeplagd, kreken en watergangen werden weer in oude glorie hersteld. In slechts enkele jaren hebben de werkzaamheden een enorme boost gegeven aan de natuurontwikkeling van dit Natura 2000-gebied. Deze inspanningen zouden volgens u weer voor een groot deel teniet worden gedaan door de aanleg van dit fietspad.

2. Aanwezigheid zeearend en andere broedvogels

Een paar zeearenden heeft zich in de zuidelijke oevers van het Zwarte Meer gevestigd en al dit jaar een nest gebouwd. Helaas is het nog niet tot broeden gekomen. Voor volgend seizoen heeft u hierop goede hoop. Het aantal roerdompen is toegenomen van 1 à 2 naar 6 à 7 paren. Ook de grote karekiet laat zich horen in dit gebied.

Genoemde soorten vormen volgens u echter slechts een beperkte greep uit de officiële waarnemingen, zoals die door SOVON worden opgetekend. In de bijlagen van uw herzieningsverzoek zijn de officiële waarnemingen van SOVON van de verschillende in het Natura 2000-gebied broedende vogelsoorten in 2021 en 2022 opgenomen. Van elke soort zijn de territoria vermeld. Opmerkelijk zijn volgens u de aantallen territoria volgens SOVON en de overwegingen in bijlage 2 pagina 11 van de verleende Wnb vergunning. De opsomming van de lijst van niet-broedende vogels Zwarte Meer, waaronder de grauwe gans, is volgens u niet juist.

3. Foutieve dijkhoogte gebruik voor beoordeling effecten fietspad achter de dijk

In de aanvraag is beoordeeld dat het fietspadtracé in het oostelijk deel op de binnenteen van de dijk niet zal leiden tot significante verstoring van kwalificerende broed- en niet-broedvogels. Dit is gebaseerd op de aanname in de rapportage van Ecogroen in de aanvraag van de vergunning Wnb, dat de dijk 1,80 meter hoog is ten opzichte van het aangrenzend maaiveld, en hiermee de dijk een afschermende werking heeft, doordat directe zichtlijnen tussen het fietspad en het Natura 2000-gebied Zwarte Meer worden doorbroken.

Volgens u is deze in de aanvraag en in de verleende vergunning gehanteerde dijkhoogte van 180 cm echter onjuist. De dijkhoogte is volgens de bijgevoegde bestektekeningen uit de Wnb-vergunning slechts 150 cm NAP en bij de geplande dijkvakken voor overstroming is deze 125 cm NAP. Daarnaast geeft uw aan dat het aangrenzend maaiveld, waar het fietspad op komt te liggen, ca 0,00 cm NAP is op basis van de website Actueel Hoogtebestand Nederland. Onze beoordeling dat er geen sprake kan zijn van verstoring is volgens u dan ook onjuist. De hoofden van de fietsers steken boven de dijk uit. Hoewel de natuurbeleving voor hen nog zeer beperkt zal zijn - men kan alleen de toppen van het riet langs het Zwarte Meer zien - zijn de door u verwachte verstoringseffecten voor alle aanwezige vogelsoorten desastreus.

In opdracht van Vogelbescherming Nederland is uitgebreid onderzoek gedaan naar verstoringseffecten door recreatie. U verwijst hiervoor naar de rapporten 'Verstoring van vogels door recreatie' deel 1 en deel 2³. Deze zijn ook als bijlagen bij uw herzieningsverzoek gevoegd.

³ Krijgsveld KL, B Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringseffecten en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofdrapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Hieruit blijkt volgens u dat genoemde broedvogelsoorten (roerdomp, purperreiger, porseleinhoen, grote karekiet, rietzanger en snor), waarvoor een instandhoudingsdoel voor het Zwarte Meer geldt (tabel 1 op pagina 11 van de Wnb-vergunning⁴), zich allen ophouden binnen de verstoringgrenzen van het fietspad. Daarnaast benadrukt u nogmaals dat de zeearend zich ook in het gebied heeft gevestigd en dat het door Ecogroen gehanteerde foutieve uitgangspunt van de dijkhoogte (1,80 meter) ten onrechte is meegenomen in de overwegingen van de Wnb-vergunning (pagina 11 van de Wnb-vergunning).

4. Geen aandacht in rapport Ecogroen voor zichtverstoring bij fietspad op de dijk

In het Ecogroen rapport is veel aandacht voor het voorkomen van 'zichtverstoring' daar waar het fietspad achter de dijk ligt. U vindt het merkwaardig dat dit blijkbaar geen rol speelt als er bovenop de dijk gereden wordt (de eerste 1,5 km).

5. Andere soorten, stiltegebied en Rode lijst broedvogels

De zuidoever van het Zwarte Meer is volgens u, behalve voor vogels, ook van grote waarde voor planten, reptielen en vissen etc. Voorwaarde voor de voortplanting is rust. U geeft aan dat het gebied zich kenmerkt als stiltegebied sedert honderden jaren tot heden ten dage. Ook geeft u aan dat de dijkwatering een belangrijke functie heeft als voedselbron.

U benadrukt dat in het gebied meer dan 100 verschillende vogelsoorten voorkomen, waarvan 75 soorten met een broedterritorium. U verwijst hierbij naar de monitorgegevens van Sovon uit 2022 die als bijlage bij het herzieningsverzoek zijn gevoegd.

Als laatste geeft u aan dat in het gebied ook meerdere rode lijst vogelsoorten hun broedterritorium hebben. Hierbij geeft u onderstaande opsomming, met verschillende gevoeligheid voor verstoring:

Ernstig bedreigd: Grote karekiet en Zomertaling

Kwetsbaar: Koekoek, Porseleinhoen, Roerdomp, Snor, Wintertaling, Baardman, Bruine kiekendief, Waterhoen, Buidelmees.

Gevoelig: Matkopmees, Zeearend.

6. Weidevogels

U geeft aan dat de Agrarische natuurvereniging Kamperland in haar brief aan de gemeente Kampen (deze brief is als bijlage bij uw herzieningsverzoek gevoegd) het belang heeft aangegeven om de weidevogels, nu deze na de werkzaamheden van Natuurmonumenten weer in aantal toenemen in dit gebied, niet te verstoren.

7. Belang en aansluiting fietspad ten opzichte van het bestaande netwerk met fietspaden

Met het beschikbaar komen van de fietspaden langs en over de dijken van de bypass 'De Reeve' is het belang van het geplande fietspad op het Kampereiland volgens u inmiddels sterk verminderd. Middels de fietspaden over de zuid- en noordzijde van de bypass heeft men een prachtig uitzicht over het Reevediep. Via de zuidzijde kan de Reevesluis in het Drontermeer worden gepasseerd en kan de tocht worden voortgezet naar de Roggebot. Daarna kan de tocht worden vervolgd over het pad langs het Vossemeer of over het fietspad langs de noordzijde van de bypass. U geeft aan dat er vanuit genoemde routes er ook geen aansluiting is met het bestaande en geplande fietspad op het Kampereiland, omdat er geen fietspad ligt op de Eilandbrug.

8. Natuurbeleving fietspad is beperkt

Ook meldt u dat het geplande fietspad is geprojecteerd aan de binnenzijde van de dijk, waardoor de natuurbeleving voor de fietser minimaal is. Men zal alleen de toppen van het riet van het Zwarte Meer kunnen zien. Daarnaast bevindt zich op het Kampereiland reeds een mooi wegennetwerk waar fietsers in alle rust gebruik van kunnen maken en kunnen genieten van het weidse uitzicht.

⁴ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

9. Kosten aanleg

De aanleg van het tweede deel is volgens u een zeer kostbare zaak. Voor de aanleg van 5,5 km fietspad, waarvan het traject inmiddels is teruggebracht tot 3,7 km, is een bedrag beschikbaar gesteld van €850.000 t.w. €500.000 door de gemeente Kampen en een subsidie van €350.000 door de provincie. Daarnaast moeten de agrariërs worden gecompenseerd in de pachtprijs vanwege het verlies van gronden. De aanleg van het pad zal daarom, terwijl het belang in de huidige omstandigheden minimaal is, tot ernstige kapitaalvernietiging leiden. De beschikbaar gestelde middelen kunnen volgens u een veel effectievere aanwending krijgen.

10. Uitstel aanleg fietspad

Inmiddels is de aanleg van het fietspad door gemeente Kampen on hold gezet tot na 1 januari 2023 in afwachting van de verdere besluiten door de Raad en de mogelijke besluiten van de Gedeputeerde Staten van Overijssel. U geeft aan dat hierdoor de aanleg in het voorjaar van 2023 nog niet kan plaatsvinden in verband met de aankomende broedperiode.

11. Aanlegfase – tijdelijke bouwvrijstelling stikstof

In het licht van het woensdag 2 november 2022 verschenen arrest van de ABRvS over de "Bouwvrijstelling stikstof" (ECLI:NL:RVS:2022:3159) is volgens u de redenering (in onze brief van 13 juli 2021), dat de Provincie Overijssel geen Wnb-vergunning hoeft af te geven onjuist. In deze brief slaat onder het kopje B1.1.1.1 "Geen effecten door stikstofdepositie in aanlegfase" het volgende te lezen:

"Uit de uitgangspunten in paragraaf 3.3 en bijlage 4 van rapport van Ecogroen⁸ (prod 01) en de resultaten van de berekeningen in het rekenprogramma AERIUS Calculator⁹ blijkt dat de aanlegwerkzaamheden, zoals aangevraagd, niet leiden tot een stikstofdepositietoename op stikstofgevoelige leefgebieden en/of habitattypen in de betreffende natura 2000-gebieden. Daarom geldt er geen vergunningplicht op basis van deze activiteit door stikstofdepositie."

Nu blijkt, uit het bovengenoemde arrest van de ABRvS, dat de zogenaamde bouwvrijstelling niet gebruikt had mogen worden, zal volgens u voor de aanleg van het fietspad een individuele beoordeling van de stikstofgevolgen moeten worden gemaakt en zal de provincie wel een vergunning hiervoor moeten afgeven.

12. Bezwaren van Pachters en Natuurmonumenten

De verpachting van de gronden op het Kampereiland is door de gemeente Kampen uitbesteed aan een derde partij, te weten De Staderven (handelsnaam van Kampereiland e.o. Vastgoed NV). De directie is op de hoogte van de problematiek rond het pad voor wat betreft de natuur en de pachters. U geeft aan dat zij zijn gehouden mee te werken aan de plannen van de gemeente, maar dat ze de bezwaren van de pachters ook erkennen. Er is met de pachters volgens u ook geen overeenstemming om de lopende contracten aan te passen. Daarnaast geeft u aan dat een deel van het pad over de rietopslag, die valt onder het contract van Natuurmonumenten, loopt en dat deze ontsluiting door Natuurmonumenten ook om meerdere redenen niet gewenst is.

Uit de bijlagen met handtekeningen van de pachters en belanghebbenden blijkt volgens u daarom hun steun voor dit herzieningsverzoek.

13. Publicatie besluit – geen bericht aan belanghebbenden

De aanvraag voor de vergunning voor de Wet natuurbescherming is volgens u niet gedeeld met de bewoners in het aangrenzende gebied. Het besluit voor het verstrekken van de vergunning is gepubliceerd op de website van het provinciehuis. De website van de provincie is voor de bewoners geen alledaags medium. De publicatie is dan ook volledig aan hen voorbijgegaan.

Formele besluiten van de gemeente Kampen worden gepubliceerd in weekblad De Brug. U geeft aan dat deze echter ook niet in de afgelegen gebieden wordt bezorgd. De bewoners voelen zich hierdoor ernstig beknot in de mogelijkheden van bezwaar en beroep.

Ook u (Natuurvereniging IJsseldelta), heeft de publiciteit rond het bestemmingsplan en de Wnb-vergunning voor het fietspad Zwarte Meer gemist.

14. Bezwaren gelden ook voor trekvogels

U richt uw bezwaar vooral op de broedvogels, maar u geeft wel aan dat uw bezwaren ook gelden voor de trekvogels die hier een gedeelte van het jaar aanwezig zijn. Het merendeel van de vogels die in Europa aanwezig zijn betreft trekvogels. Zie richtlijn 2009/147/EG van het Europese parlement en raad inzake het behoud van de vogelstand.

Conclusie

Het plan brengt, indien gerealiseerd, volgens u significante negatieve gevolgen teweeg voor het Vogel- en Habitatrichtlijngebied 'Zwarte Meer' (artikel 6). Bij de planvorming is naar uw mening onvoldoende uitgegaan van de bestemming en de uitzonderlijke waarde van dit Natura 2000-gebied.

B.1.2 Onderliggende documenten

Samen met dit herzieningsverzoek heeft u de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, januari 2021. Adviesrapport Natuurtoets (incl. passende beoordeling) aanleg fietspad Zwarte Meerdijk - Toetsing aanleg fietspad Zwarte Meerdijk aan de Wet natuurbescherming.
- Gemeente Kampen, 28 oktober 2020. Ontwerptekening fietspad Kampereiland Stikkenpolder. W-18-2015 (ook onderdeel van ons afgegeven besluit, bijlage 5A).
- Krijgsveld et al. 2022. Verstoring van vogels door recreatie Deel 1 Hoofdrapport (<https://www.vogelbescherming.nl/docs/ed1780d7-ea3b-4aa1-94d0-85928fa9deb.pdf>).
- Krijgsveld et al. 2022. Verstoring van vogels door recreatie Deel 2 Soortenbespreking (<https://www.vogelbescherming.nl/docs/1a3fd68e-090b-4bee-a605-d75278d5f784.pdf>).
- Sovon Territoria_Ramsgeul_Zwartemeer_2021.pdf
- Sovon Territoria_Ramsgeul_Zwartemeer_2022.pdf
- Overzichtskaart kaart fietsnetwerk Kampen
- Concept-Brief (augustus 2022) van Vereniging IJsseldelta (namens ook de pachters) aan leden van de Raad van de gemeente Kampen met herzieningsverzoek fietspad Kampereiland.
- Brief van 22 augustus 2022 van Camperland Agrarische natuur vereniging aan leden van de Raad van de gemeente Kampen met herzieningsverzoek fietspad Kampereiland.
- Door provincie Overijssel afgegeven Vergunning Wet Natuurbescherming voor fietspad Zwarte Meer.

B.2 Bevoegdheid

B.2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

Dit herzieningsverzoek is gericht op een vergunning, waarvan de vergunde activiteiten (hoofdzakelijk) plaatsvinden op het grondgebied van provincie Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming⁵. Daarom zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Bij ons besluit nemen we tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden mee die buiten onze provinciegrens liggen. Het gaat daarbij om gebieden in andere provincies (Wnb, art. 1.3, derde lid) en/of buiten Nederland.

B.3 Procedure

De procedure van dit herzieningsverzoek is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

⁵ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid

Gedeputeerde staten van onze provincie hebben de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (UOV) van toepassing verklaard⁶ voor besluiten op basis van de Wnb (art. 2.7, tweede lid).

B.3.1 Overeenstemming andere provincie

De effecten van de vergunde activiteiten (de aanleg en het gebruik van een fietspad langs het Zwarte Meer), waar het herzieningsverzoek zich op richt, hebben ook invloed op delen van het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' op het grondgebied van provincie Flevoland. Om vergunning te verlenen is overeenstemming met Gedeputeerde Staten van deze provincie noodzakelijk.

Gedeputeerde Staten van provincie Flevoland hebben ingestemd met ons voornemen om het voorliggende herzieningsverzoek grotendeels af te wijzen en op één punt uit het herzieningsverzoek de vergunning aan te passen.

B.4 Toetsingskader Natura 2000-gebieden

Een vergunning kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

B.4.1 Wettelijke regels

Een verzoek om een vergunning beoordelen wij op basis van de regels uit hoofdstuk 2, paragraaf 2.3 van de Wnb.

Voor de effecten van stikstofdepositie zijn ook het Besluit natuurbescherming (titel 2.2) en de Regeling natuurbescherming (hoofdstuk 2) belangrijk. De voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 maken ook onderdeel uit van ons toetsingskader.

B.4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening (hoofdstuk 7). Daarnaast maken de voorwaarden in de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 onderdeel uit van ons toetsingskader.

B.5 Inhoudelijke beoordeling herzieningsverzoek

In deze paragraaf gaan we inhoudelijk in op uw herzieningsverzoek. Wij beoordelen of uw argumenten er toe leiden dat wij het onherroepelijk besluit voor de aanleg en het gebruik van het fietspad langs het Zwarte Meer moeten herzien.

Voor onze inhoudelijke beoordeling houden wij de in C.1.1 aangehouden nummering van uw argumenten aan.

1. Uitgevoerde herstelmaatregelen rietlanden zuidelijke oevers Zwarte Meer

U bent van oordeel dat de door Natuurmonumenten uitgevoerde herstelmaatregelen aan de rietlanden in het Zwarte Meer voor een groot deel teniet worden gedaan door de aanleg van dit fietspad.

Het rietherstel heeft inderdaad geleid tot een toename van een aantal voor dit gebied kwalificerende soorten, zoals o.a. de roerdomp en de grote karekiet. Het aantal broedgevallen van de roerdomp in deze rietlanden ligt nu zelfs boven het instandhoudingsdoel van deze soort (IHD is 7 broedparen, in 2020 en 2021 zijn respectievelijk 9 en 8 broedparen waargenomen) door deze maatregelen.

⁶ GS-besluit van 13 december 2016, ons kenmerk 2016/0490877

Voor het verlenen van een vergunning toetsen wij of de aanleg en het gebruik van het fietspad het behalen van de instandhoudingsdoelen van de voor dit gebied kwalificerende soorten en habitattypen in gevaar brengt en hiermee dus leidt tot significant negatieve effecten op dit Natura 2000-gebied. Bij deze toetsing is het met name van belang om te kijken naar de actuele omvang van het aanwezige leefgebied (broedgebied en foerageergebied) van deze soorten binnen het Natura 2000-gebied.

Een zekere mate van verstoring in een deel van dit Natura 2000-gebied leidt daarom ook niet direct tot significant negatieve effecten, mits kan worden aangetoond dat er voldoende alternatieve onverstoorde broedlocaties en foerageergebied van goede kwaliteit voor deze soorten in het Natura 2000-gebied aanwezig blijven om het doelaantal, en ook een eventuele uitbreiding van dit doelaantal, te kunnen behalen.

Op basis van onze uitgevoerde toetsing in ons afgegeven onherroepelijk besluit blijkt dit het geval te zijn. Op basis van de in de aanvraag uitgevoerde toetsing hebben wij geconcludeerd dat het toekomstig gebruik van het fietspad niet leidt tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de in dit Natura 2000-gebied voorkomende kwalificerende broed- en niet broedvogels, en ook niet tot frustratie van de uitgevoerde herstelmaatregelen. Ondanks de toename van verstoring in een deel van deze rietlanden door met name het gebruik van het fietspad bovenop de dijk, blijft er voor de verschillende kwalificerende broedvogels voldoende draagkracht in het gebied over om de instandhoudingsdoelen van deze soorten, inclusief uitbreidingsdoelen, te kunnen behalen.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit⁷.

2. Aanwezigheid zeearend en andere broedvogels

U geeft aan dat in het gebied de zeearend zich sinds kort heeft gevestigd, het aantal roerdompen is toegenomen van 1 à 2 naar 6 à 7 paren en dat ook de grote karekiet zich hier meer laat horen. En ook dat, naast deze soorten, vele andere vogelsoorten hier hun territorium hebben, waarbij u verwijst naar recente waarnemingen van SOVON. Volgens u kloppen dus de overwegingen in bijlage 2 op pagina 11 van ons besluit, onder anderen t.a.v. de grauwe gans als niet-broedvogels, niet. Hieronder gaan we hier nader op in.

Aanwezigheid zeearend

De zeearend is niet een soort waarop moet worden getoetst bij een vergunningaanvraag Wnb-gebieden voor dit Natura 2000-gebied. Het betreft namelijk niet een speciaal voor dit Natura 2000-gebied aangewezen, kwalificerende broedvogel, waarvoor een instandhoudingsdoelstelling is geformuleerd. Als reactie op een zienswijze van Natuurmonumenten op ons besluit op dit onderdeel hebben wij het volgende geconcludeerd (zie ook pagina 29 van ons besluit⁸) :

"In het kader van deze vergunningaanvraag Wet natuurbescherming – onderdeel Gebiedsbescherming/Natura 2000 is de aanwezigheid van het nest van deze soort geen grond om de effecten hiervan op het Natura 2000- gebied nader inzichtelijk te maken en eventueel de aanvraag hierop te weigeren of nadere voorschriften aan ons besluit toe te voegen."

Dit betekent dat de aanwezigheid van het zeearendnest geen invloed heeft op de besluitvorming ten aanzien van dit Natura 2000-gebied en dus ook geen grond is om dit onherroepelijke besluit nu te herzien.

Wel is de zeearend een beschermde vogel op basis de Wet natuurbescherming –onderdeel Soortenbescherming, en is de zeearend opgenomen in de lijst van jaarrond beschermde nesten in Overijssel. Vanuit de Wet natuurbescherming –onderdeel Soortenbescherming moet worden getoetst of het fietspad tot verstoring van deze vaste verblijfplaats van deze soort leidt, en dus een ontheffing noodzakelijk is.

⁷ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

⁸ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

Wij hebben op grond van een nadere toetsing van Ecogroen geconcludeerd dat, op basis van de bekende verstoringsafstanden voor deze soort, de tussenliggende dijk op dit traject en de geldende beperkingen ten aanzien van het lopen op de dijk, het fietspad op dit traject niet tot wezenlijke verstoring van dit (potentiële) zeearendnest zal leiden en dat hiervoor daarom ook geen ontheffing noodzakelijk is (zie hiervoor pagina 29-30 van ons besluit).

Er komen in het gebied ook veel andere broedvogels voor, die niet in ons besluit worden genoemd
U geeft aan dat, naast grote karekiet en roerdomp, er ook heel veel andere broedvogels hun territorium hebben in de rietlanden van dit Natura 2000-gebied. En dat dus de tabel op pagina 11 van ons besluit niet klopt.

Op pagina 11 in bijlage 2 (Overwegingen) van ons besluit staan uitsluitend de soorten genoemd, waarvoor het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' is aangewezen en waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

In het betreffende aanwijzingsbesluit van dit Natura 2000-gebied⁹ wordt voor vogels onderscheid gemaakt in aanwijzing van dit Natura 2000-gebied als leefgebied voor broedvogels en voor niet-broedvogels. Dit is het onderscheid wat in bijlage 2 op pagina 11 van ons besluit is weergegeven. Het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' is aangewezen voor een beperkt aantal soorten broedvogels (namelijk purperreiger, snor, grote karekiet, porseleinhoen en roerdomp) en voor een aantal niet-broedvogelsoorten (zoals grauwe gans) die het gebied met name gebruiken als rust- en foerageergebied of slaappleaats in de trek- en winterperiode.

Dit sluit niet uit dat deze kwalificerende niet-broedvogels niet ook in dit Natura 2000-gebied kunnen broeden. De aanwijzing, en hiermee ook de bescherming van dit Natura 2000-gebied voor deze soorten, richt zich echter op de functie van dit gebied voor deze soorten als niet-broedvogel. Dit blijkt ook uit de geformuleerde instandhoudingsdoelen uit het aanwijzingsbesluit voor het Zwarte Meer¹⁰ voor deze soorten niet-broedvogels, bijvoorbeeld voor de grauwe gans:

A043 Grauwe gans

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 630 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de grauwe gans met name een functie als foerageergebied en als slaappleaats. De draagkrachtindicatie heeft betrekking op de foerageerfunctie. Aantallen zijn sinds 1980 sterk toegenomen, meer recent enigszins afvlakkend en sterk fluctuerend. Behoud van de huidige situatie is voldoende gezien de landelijk gunstige staat van instandhouding. De doelstelling heeft geen betrekking op de eventuele functie van het gebied als broedgebied voor deze soort.

Het gebied is voor de grauwe gans aangewezen voor de functie als leefgebied als niet-broedvogel, dus voor de trekkende en overwinterende exemplaren die dit gebied buiten de broedperiode gebruiken om te slapen, rusten en te foerageren. Hierop is in deze vergunning getoetst.

En vogelsoorten, die niet via het aanwijzingsbesluit voor dit Natura 2000-gebied zijn aangewezen als kwalificerende soort, en waarvoor ook geen instandhoudingsdoel is geformuleerd, hoeven door ons niet te worden meegenomen in onze toetsing in het kader van ons besluit Wet natuurbescherming- onderdeel gebiedsbescherming/Natura 2000. Wij toetsen uitsluitend op de instandhoudingsdoelstellingen, zoals opgenomen in het aanwijzingsbesluit van dit Natura 2000-gebied. Dit is de reden dat deze soorten niet zijn meegenomen in ons besluit voor het fietspad Zwarte Meer.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit¹¹.

⁹ <https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland/zwarte-meer/zwarte-meer-doelstelling>.

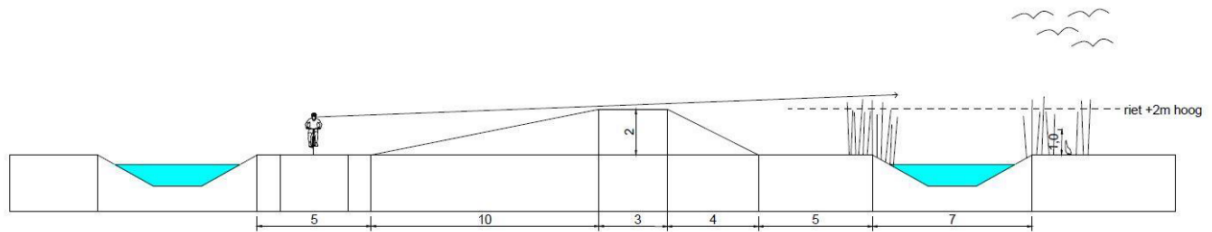
¹⁰ https://www.natura2000.nl/sites/default/files/documenten/gebieden/074/n2k074_db_hvnm_zwarte_meer.pdf

¹¹ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

3. Foutieve dijkhoogte gebruikt voor beoordeling effecten fietspad achter de dijk

U geeft aan dat de beoordeling van het fietspad op foutieve aannames is gebaseerd wat betreft dijkhoogte en de hoogte van het fietspad op de binnenteen van de dijk. De beoordeling dat er daarom geen sprake is van verstoring op dit deel van het fietspad is daarom volgens u onjuist.

De onderstaande figuur geeft de door ons gehanteerde uitgangssituatie uit de aanvraag weer van het fietspad op de binnenteen van de dijk, waarop ook ons besluit is gebaseerd. Hierbij is uitgegaan van een maximale dijkhoogte van +1.80 meter NAP (in de figuur is zelfs 2 meter aangegeven als dijkhoogte).

Hierover wordt het volgende in de betreffende aanvraag aangegeven:

"In de aanvraag is beoordeeld dat het fietspadtracé in het oostelijk deel op de binnenteen van de dijk niet zal leiden tot significante verstoring van kwalificerende broed- en niet-broedvogels. Dit is gebaseerd op het feit dat de dijk 1,80 meter hoog is en hiermee de dijk een afschermende werking heeft, doordat directe zichtlijnen tussen het fietspad en het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' worden doorbroken (zie figuur 3). Ook nemen de rietkragen in het Natura 2000-gebied en de dijk verstoring door geluid weg. Op basis hiervan wordt er geen verstoring van het gebruik van dit deel van het fietspadtracé op leefgebieden van broed- en niet-broedvogels in het Natura 2000-gebied verwacht. Op basis hiervan wordt in de effectenanalyse van de verschillende broed- en niet-broedvogels uitsluitend de verstoringseffecten van het westelijk deel van het fietspadtracé op de dijk nader beoordeeld."

Volgens de door u bijgevoegde bestektekeningen van het fietspad (product 02 in uw aanvraag), die ook onderdeel zijn van onze afgegeven vergunning voor het fietspad (bijlage 5A in ons besluit), is de kruinhoogte van de dijk echter minimaal +1.50 meter NAP en wordt het fietspad op ca -0.30 meter NAP gerealiseerd. Alleen bij een klein deel van de dijk is de kruinhoogte lager, namelijk +1.30 meter NAP. Het gaat hier om ongeveer 350 meter van het overstroombare deel van de dijk.

In bijlage 1 van dit besluit zijn de in deze bestektekeningen opgenomen dwarsprofielen van het oostelijk traject met het fietspad op binnenteen van de dijk weergegeven, voor zowel het overstroombare deel en niet-overstroombare deel met de aangegeven hoogte van kruin dijk en hoogte fietspad t.a.v. NAP.

Hieruit blijkt dat voor het grootste deel van het dijktraject, met het fietspad op de binnenteen van de dijk, er in de aangevraagde (en vergunde) situatie sprake is van een hoogteverschil tussen het fietspad en de kruin van de dijk van 1.80 meter. Op basis hiervan wordt naar ons inziens wel voldaan aan de voorwaarde uit de aanvraag, waarbij bij een hoogteverschil van 1.80 meter tussen fietspad en kruin dijk geen verstoring door zicht of geluid wordt verwacht door de afschermende werking van de dijk. In de aanvraag wordt gesproken over een dijkhoogte van 1.80 meter, maar dit kun je ook lezen als het verschil in hoogte tussen het fietspad (-0,30 meter NAP) en de kruin van de dijk (+1,50 meter NAP).

Wij hebben deze vraag, die u stelt, ook reeds eerder zelf bij Ecogroen en gemeente Kampen neergelegd. Hieronder geven wij onze destijds gestelde vraag en de reactie van Ecogroen, namens gemeente Kampen weer:

Onze vraag:

"Het oostelijk deel van het fietspad wordt op de teen aan de binnenkant van de dijk gelegd, wat naar verwachting tot minder verstoring leidt (door doorbreken van directe zichtlijn door de dijk). Hierbij wordt door Ecogroen echter uitgegaan van een kruinhoogte van de dijk van 1.80 meter. In de door ons afgegeven Wnb-vergunning voor de dijkversterking wordt echter uitgegaan van een kruinhoogte van maximaal 1.55 meter ten opzichte van het maaiveld. Daarnaast ligt er volgens de vergunning voor de dijkversterking ook een 'overstroombaar deel' van de dijk langs het fietstraject. Deze heeft zelfs maar een kruinhoogte van maximaal 1.35 meter. Dit is een groot verschil met de 1.80 meter, waarvan uit wordt gegaan."

Reactie Ecogroen/gemeente Kampen destijds:

"Waar de toekomstige fietspad achter de dijk komt te liggen, heeft de dijk een kruinhoogte van +1,30 tot +1,50 meter NAP (zie bijgevoegde Werktekening fietspad Stikkenpolder-Model). Het fietspad wordt aangelegd op de teen van dijk op -0,30 tot -0,40 meter NAP. Het hoogteverschil is zodoende 1,60-1,90 meter. Omdat het fietspad op 11-12 meter afstand van de kruin van de dijk is gesitueerd en de kruinbreedte van de dijk zelf ook nog 3 meter is, zorgt dit voor dusdanige afscherpende werking dat fietsers niet zichtbaar zijn voor roerdomp, porseleinhoen of andere in de moerasvegetatie aanwezige kwalificerende broedvogels.

Dit is ook goed te zien in de visualisatie in de figuren 3.2 en 3.3 in de toets."

In de bestektekeningen van de aanvraag en ons besluit (bijlage 5B) is ook duidelijk aangegeven dat het fietspad op -0.30 meter NAP wordt aangelegd. Hiervan zijn wij dan ook uitgegaan in ons besluit. Ook is onderbouwd waarom ook bij het overstroombare deel geen verstoring van broedvogels wordt verwacht. Wij delen deze conclusie. Direct zicht tussen fietser en het Natura 2000-gebied is zeer beperkt door de dijk en het afscherpende riet in het Natura 2000-gebied zelf. Moerasvogels, zoals de roerdomp, zijn met name gevoelig voor verstoring van recreatie binnen hun leefgebied, dus bij betreding van recreanten (met name door vaarverkeer en wandelpaden) binnen deze leefgebieden¹². Door de aanwezige sloot aan de buitenteen van de dijk is het Natura 2000-gebied grotendeels ontoegankelijk voor recreanten. Daar waar toegangswegen aanwezig zijn, is duidelijk met bebording aangegeven dat het gebied ontoegankelijk is voor onbevoegden. Bovendien is ook duidelijk aangegeven middels bebording dat niet op de dijk mag worden gelopen door recreanten bij het fietspad op de binnenteen van de dijk. De gemeente Kampen dient hierop te handhaven. Hiermee is voldoende geregeld in het huidige besluit dat het gebied en de dijk ontoegankelijk blijft voor recreanten en is de verstoring beperkt.

Afwijkende hoogte fietspad: 0,00 NAP i.p.v. -0,30 NAP, eventuele afwijkende hoogte kruin dijk

Daarnaast geeft u aan dat de huidige maaiveldhoogte, waarop het fietspad wordt gerealiseerd, momenteel niet -0,30 meter NAP is, maar 0,00 NAP. Dit zou betekenen dat voor het grootste deel van het traject het verschil tussen fietspad en kruin dijk slechts 1,50 meter zou zijn, en het overstroombare deel slechts 1,20 meter.

U baseert zich hierbij op de website van Actueel Hoogtebestand Nederland¹³. Deze website beschikt volgens ons echter niet over de meest recente hoogtegegevens, na ophoging van deze dijk. De werkzaamheden van de dijkverhoging zijn in 2019 afgerond. De hoogtegegevens die nu beschikbaar zijn op deze website, zijn gebaseerd op AHN3: gegevens van de periode 2014-2019. De gegevens van de dijkverhoging zijn hierin nog niet verwerkt.

Gezien de eerdere reactie van Ecogroen/gemeente Kampen op onze vragen hierover, de bij de aanvraag gevoegde bestektekeningen (waarbij het fietspad op een hoogte van -0,30 meter NAP wordt aangelegd), en het feit dat de hoogtegegevens van de website Actueel Hoogtebestand Nederland op dit traject nog op

¹² Blz. 62/62 Krijgsveld KL, B. Klaassen & J van der Winden (2022). Verstoring van vogels voor recreatie. Literatuurstudie van verstoring gevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 2 Soortbesprekingen. Uitgave vogelbescherming Nederland, Zeist.

¹³ <https://www.ahn.nl/>

oudere gegevens (periode 2007-2019) van voor de dijkversterking zijn gebaseerd, zien wij geen reden om ervan uit te gaan dat het fietspad anders wordt aangelegd dan is aangevraagd en door ons vergund. Als het fietspad afwijkend wordt aangelegd, zal de gemeente een wijziging van de vergunning moeten aanvragen.

Alleen bij het overstroombare traject is het verschil in hoogte maximaal 1,60 meter. Ecogroen geeft hierover aan dat, gezien de breedte van de dijk op dit deel van het traject en afschermd rietzones in het Natura 2000-gebied zelf, voldoende afschermd werking geven, waardoor het fietspad ook op dit deel niet tot verstoring van broedvogels, in het Natura 2000-gebied zal zorgen. Wij delen deze conclusie.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit¹⁴.

4. Geen aandacht in rapport Ecogroen voor zichtverstoring bij fietspad op de dijk

U geeft aan dat er in onze beoordeling geen aandacht is besteed aan zichtverstoring van het fietspad op de dijk.

Voor de beoordeling van het fietspad op de dijk is echter wel degelijk in de aanvraag en in ons besluit rekening gehouden met een verstoringscontour door het fietspad op de dijk. Door het fietsen op de dijk zal er in potentie geschikt broed- en foerageergebied van kwalificerende broedvogelsoorten worden verstoord. Dit effect is ook nader gekwantificeerd, zie pagina 12 tot en met 19 in ons besluit en bijlage 4 met de door ons gehanteerde verstoringscontouren bij het fietspad op de dijk. Uw stelling dat dit niet zou zijn meegenomen klopt dus niet.

Naar ons inziens leidt dit argument daarom ook niet tot noodzaak van herziening van ons onherroepelijke besluit¹⁵.

5. Andere soorten, stiltegebied en Rode lijst broedvogels

Waarde voor planten reptielen en vissen en noodzaak van rust

U geeft aan dat de zuidoever van het Zwarte Meer behalve voor vogels ook van grote waarde is voor planten, reptielen en vissen en dat de voorwaarde voor de voortplanting rust is. Ook geeft u aan dat het gebied zich kenmerkt als stiltegebied.

Voor het Natura 2000-gebied is ook getoetst op de effecten van het fietspad op de voor dit gebied kwalificerende habitatsoorten. Het gaat voor dit gebied om een aantal vissoorten, namelijk grote modderkruiper, kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad. Ook is getoetst op de voor dit gebied kwalificerende habitattypen. Het fietspad leidt echter niet tot fysieke aantasting of verstoring van deze habitatsoorten en/of -typen, omdat het fietspad niet binnen het Natura 2000-gebied komt te liggen en indirecte effecten door verstoring voor deze soorten niet worden verwacht bij de aanleg en het gebruik van dit fietspad. Het grootste deel van de dijk met het fietspad op de binnenteen van de dijk, maar ook mag het Natura 2000-gebied zelf niet worden betreden, waardoor rust in het gebied voldoende is gegarandeerd.

Het Natura 2000-gebied is niet formeel aangewezen als een stiltegebied. Dit is overigens voor ons ook geen toetsingsgrond¹⁶.

Aanwezigheid van groot aantal broedterritoria van verschillende vogelsoorten, waaronder ook rode lijst soorten

Het is een feit dat in het gebied broedterritoria van wel 75 verschillende vogelsoorten voorkomen. Dit wordt ook bevestigd door de waarnemingen van SOVON 2022. Ook blijkt dat een aantal van de in dit

¹⁴ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

¹⁵ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

¹⁶ <https://www.atlasleefomgeving.nl/thema/geluid-in-je-omgeving/stiltegebieden-en-stadsgeluid>

gebied broedende soorten op de rode lijst staat als ernstig bedreigd, bedreigd of gevoelig en dat ze ook gevoelig zijn voor verstoring. Echter de genoemde rode lijst soorten, zoals zomertaling, koekoek, wintertaling, baardman, bruine kiekendief, waterhoen, buidelmees, matkopmees en zeearend zijn allen geen voor dit Natura 2000-gebied aangewezen soorten. Voor deze soorten zijn dan ook geen instandhoudingsdoelen geformuleerd, waarop wij in dit besluit moeten toetsen. Daarom zijn deze soorten niet meegenomen in de beoordeling van de effecten op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied in dit besluit.

Grote karekiet, porseleinhoen, roerdomp en snor zijn wel soorten die voor dit gebied zijn aangewezen en waarvoor een instandhoudingsdoel is geformuleerd. Voor deze soorten is in ons besluit en toetsing uitgevoerd op effecten op het instandhoudingsdoel van deze soorten. Geconcludeerd is dat, ondanks de verstoring door het fietspad op de dijk, er voldoende geschikt leefgebied voor deze soorten in het Natura 2000-gebied aanwezig blijft om het instandhoudingsdoel van deze soorten te kunnen behalen. Ook staat het fietspad het uitbreidingsdoel van deze soorten niet in de weg.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit¹⁷.

6. Weidevogels

De Agrarische natuurvereniging Kamperland heeft in haar brief aan de raad van de gemeente Kampen aangegeven zich zorgen te maken om de weidevogels die nu weer toenemen dankzij de uitgevoerde herstelmaatregelen van Natuurmonumenten.

De meeste weidevogels vormen voor ons echter geen toetsingsgrond voor onze vergunning Wet natuurbescherming – onderdeel gebiedsbescherming/Natura 2000. Alleen de weidevogel grutto is voor het betreffende Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' een aangewezen soort, echter wel uitsluitend als niet-broedvogel. Het instandhoudingsdoel van deze soort voor dit Natura 2000-gebied is dan ook alleen gericht op behoud van slaap- en rustplaatsen van deze soort in de trek- en winterperiode, en dus niet in de broedperiode.

In het aanwijzingsbesluit staat het volgende doel geformuleerd voor deze soort:

A156 Grutto

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied.

Toelichting Het gebied heeft voor de grutto met name een functie als slaappleats. De gegevens zijn niet toereikend voor een trendanalyse. Behoud van de huidige situatie is voldoende, de waarschijnlijke oorzaak van de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding is niet gelegen in dit gebied.

Het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' heeft dus met name een functie als slaappleats voor deze soort in de winter- en trekperiode. Dit is waarop wij hebben getoetst in ons besluit.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit¹⁸.

¹⁷ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

¹⁸ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

7, 8, 9. Beperkt belang, aansluiting en natuurbeleving van het fietspad en kosten van aanleg

Uw argumenten die zien op het beperkte recreatieve belang van dit fietspad, de slechte aansluiting op het bestaande fietsnetwerk, de beperkte natuurbeleving van het fietspad op de binnentoe van de dijk en de hoge kosten die zijn gemoeid met de aanleg van dit fietspad, worden door ons niet beoordeeld in dit besluit in het kader van de Wet natuurbescherming. Wij toetsen alleen op hetgeen is aangevraagd en beoordelen of het aangevraagde project kan worden vergund op grond van de Wet natuurbescherming (wel of geen sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied).

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit¹⁹.

10. Uitstel aanleg fietspad

U geeft aan dat de uitvoering door gemeente Kampen 'on hold' is gezet tot na 1 januari 2023. Dit kan inderdaad betekenen dat de aanleg niet voor het nieuwe broedseizoen in 2023 (vanaf 28 februari) kan starten.

De procedure voor uw verzoek tot herziening van dit besluit betreft de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure, met eerst een ontwerpbesluit dat 6 weken ter inzage gaat, en hierna, een definitief besluit. Dit betekent dat minimaal 20 weken nodig zijn, voordat dit besluit definitief is. Dat lukt inderdaad niet meer voor het broedseizoen in 2023.

Daarom passen wij voorschrift 5 uit ons onherroepelijke besluit als volgt aan:

5. De uitvoering van de aanlegwerkzaamheden van het fietspad worden, zoals aangevraagd, uitgevoerd in de periode vanaf 1 september tot en met 28 februari, buiten de kwetsbare broedperiode van broedvogels in het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Er wordt uitsluitend gewerkt van zonopkomst tot zonsondergang en er wordt geen gebruik gemaakt van kunstmatige verlichting.

Hierdoor is latere uitvoering alsnog mogelijk en kan de aanleg alsnog buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

11. Aanlegfase – tijdelijke bouwvrijstelling stikstof

Uw argument, dat voor dit besluit gebruik is gemaakt van de bouwvrijstelling (die na de uitspraak van de RvS niet meer mag worden toegepast), klopt niet. Er is voor dit besluit namelijk geen gebruik gemaakt van deze bouwvrijstelling, ofwel het op voorhand vergunningvrij stellen van de bouwfase van dit project, zonder het uitvoeren van een nadere AERIUS-berekening.

Voor de aanlegfase van dit fietspad is op basis van een berekening in AERIUS Calculator inzichtelijk gemaakt of de aanlegwerkzaamheden van dit fietspad kunnen leiden tot een depositietoename op nabij gelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Uit de resultaten van deze berekeningen volgt dat de aanleg van dit fietspad niet leidt tot een stikstofdepositietoename van meer dan 0,00 mol/ha/jaar op stikstofgevoelige habitattypen en/of leefgebieden in de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat de aanlegfase van dit fietspad niet vergunningplichtig is op dit onderdeel.

Omdat er geen sprake is van een stikstoftoename >0.00 mol stikstof/ha/jaar waren significant negatieve effecten door stikstofdepositie in de aanlegfase op voorhand uitgesloten en was er geen nadere beoordeling van stikstofeffecten in de door ons afgegeven vergunning noodzakelijk.

Naar ons inziens leidt dit argument daarom ook niet tot noodzaak van herziening van ons onherroepelijke besluit²⁰.

¹⁹ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

²⁰ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

12. Bezwaren van pachters en Natuurmonumenten

U geeft aan dat ook De Staderven de bezwaren van de pachters erkennen en dat Natuurmonumenten het niet gewenst vindt dat het pad langs de rietopslag naar de Stikkenpolderweg toe loopt.

De bezwaren van de pachters en Natuurmonumenten is niet iets wat wij kunnen meenemen in de overwegingen van ons besluit voor de Wet natuurbescherming. Dit is iets wat de gemeente Kampen, als eigenaar van deze gronden, met de betreffende pachters en Natuurmonumenten onderling moet regelen. De provincie speelt in deze verhoudingen geen rol.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit²¹.

13. Publicatie besluit – geen bericht aan belanghebbenden

U geeft aan dat de bewoners van het aangrenzende gebieden en uw vereniging onvoldoende zijn geïnformeerd over de betreffende besluiten van de provincie en de gemeente Kampen omtrent dit fietspad.

Al onze besluiten worden op onze website en de website van overheid.nl gepubliceerd. Middels invoering van adresgegevens op de website van overheid.nl worden alle afgegeven besluiten rondom een bepaald adres per e-mail naar een ieder toegestuurd, indien gewenst. Hiermee voldoen wij aan de wettelijke vereisten voor openbare bekendmaking.

Het afstemmen en het informeren van de pachters en grondeigenaren over de aanleg en het gebruik van dit fietspad betreft bovendien een taak van de gemeente Kampen als eigenaar van deze gronden. Dit is niet iets waar wij rekening mee moeten houden in onze besluiten voor de Wet natuurbescherming.

Volgens ons oordeel leidt dit argument niet tot herziening van ons onherroepelijke besluit²².

14. Bezwaren gelden ook voor trekvogels

U geeft aan dat het bezwaar ook geldt voor de trekvogels die een gedeelte van het jaar in het gebied aanwezig zijn.

Het klopt dat het gebied ook is aangewezen voor trek- en wintervogels. Voor trek- en wintervogels gelden de instandhoudingsdoelen voor de voor dit Natura 2000-gebied (de aangewezen niet-broedvogels). Op deze voor dit gebied kwalificerende niet-broedvogels is ook getoetst in de aanvraag en ons besluit (zie effectbeoordeling op pagina 19 tot en met 23 van ons besluit).

Naar ons inziens leidt dit argument daarom ook niet tot noodzaak van herziening van ons onherroepelijke besluit²³.

Conclusie

Wij concluderen op basis van uw argumenten, dat uitsluitend argument 10 ten aanzien van periode van aanleg van het fietspad leidt tot wijziging van voorschrift 5 uit ons onherroepelijke besluit.

De overige argumenten in uw verzoek geven voor ons geen aanleiding om ons onherroepelijke besluit te herzien.

²¹ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

²² Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

²³ Afgegeven op 13 juli 2021 met registratiekenmerk 2021-0125461.

B.5.1 Eindconclusie toetsing

Op basis van argument 10 uit uw herzieningsverzoek (ten aanzien van de uitvoeringsperiode voor de aanleg van het fietspad) passen wij voorschrift 5 uit ons onherroepelijke besluit aan. Hiermee kan alsnog de aanleg van het fietspad in een latere periode worden uitgevoerd en wordt bij de aanleg voldoende rekening gehouden met het broedseizoen van de kwalificerende broedvogels van het Zwarte Meer.

Wij zijn van oordeel dat de door u aangehaalde overige argumenten uit uw herzieningsverzoek niet leiden tot herziening van ons eerder afgegeven onherroepelijke besluit voor het fietspad Zwarte Meer. Wij hebben, als bevoegd gezag, met dit onherroepelijke besluit de effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' voldoende beoordeeld. Wij hebben op basis van de geldende wet- en regelgeving en de ecologische inzichten geoordeeld dat de aanleg en het gebruik van dit fietspad niet leidt tot significant negatieve effecten op één van de instandhoudingsdoelen van het betreffende Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer'. Uw overige argumenten leiden naar ons inziens dan ook niet tot de noodzaak van een herziening van dit onherroepelijke besluit. De vergunning is op juiste gronden verleend. Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden om verstoring van de kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsoorten in het Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' door de aanleg en het gebruik van het fietspad te voorkomen.

B.6 Adviezen

Burgemeester en Wethouders van Kampen zijn in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen. Zij hebben van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

C. CONCLUSIE

Argument 10 uit uw herzieningsverzoek heeft geleid tot aanpassing van voorschrift 5 (ten aanzien van de uitvoeringsperiode van de aanleg van het fietspad langs het Zwarte Meer) uit ons onherroepelijke besluit. Door aanpassing van dit voorschrift, is uitvoering in een latere periode mogelijk en wordt voldoende rekening gehouden met de broedperiode van de kwalificerende broedvogels van het Zwarte Meer.

De overige argumenten in uw herzieningsverzoek leiden niet tot de noodzaak om de onherroepelijke natuurvergunning voor de aanleg en het gebruik van het fietspad langs het Zwarte Meer te herzien. Destijds is de aanvraag getoetst aan de geldende wet- en regelgeving en de geldende ecologische inzichten. Op basis hiervan is geoordeeld dat door het project de instandhoudingsdoelen voor het betrokken Natura 2000-gebied 'Zwarte Meer' niet in gevaar brengen, ofwel niet leidt tot significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied. De onherroepelijke natuurvergunning, onder voorwaarden, is destijds dan ook op juiste gronden verleend.

Bijlage 1 bijlage met bestektekeningen uit besluit